

FENYVESI ÁRON

A dzsungel áramvonalai*

Kiss Adrian, Komoróczy Tamás, Keresztes Zsófia, Ulbert Ádám kiállítása

Művészet

A sepsiszentgyörgyi Magma tereiben megrendezett csoportos kiállításon a magyar kortárs képzőművészet legfrissebb művészeti pozícióival találkozhattak a látogatók. A bemutatott művek frissessége nem feltétlenül tükrözte az alkotók életkorát, és nem csak a művészek médium- és anyaghasználatából fakadt, hanem legfőképpen a témaérzékenységükből. Az expresszív művészeti kifejezésmódtól egyre kevésbé visszariadó kortárs képzőművészet az utóbbi években egyre többet foglalkozik jelenünk átalakuló természetelményével, illetve ennek a vonatkozásában azzal, hogy az emberiség lába alól kezd kicsúszni a talaj és egyre nyilvánvalóbb jelei vannak annak, hogy elveszítette a kontrollt a bolygó ökoszisztémája felett. A kortárs képzőművészetről folyó elméleti diskurzusban pedig ennek folyamányaként egyre nagyobb hangsúllyal tűnnek fel olyan poszt-humán tendenciák, amelyek nemcsak a humanizmus krízisének a tünetei, hanem az emberi faj perspektíváján kívül más nézőpontokat is igyekeznek bevezetni a bolygó jövőjének megértése érdekében.

A fenti gondolatmenet jegyében olyan kortárs művészeti alkotásokat mutattak be, amelyek a természet radikálisan megváltozó percepciójára reflektálnak. A művek a többi között a kiállítás kontextusában azt vizsgálták, hogy miként jelenik meg a természet mint egyfajta, a társadalomtól egyre inkább elidegenedő, eltávolodó mítosz a kortárs művészetben. Ez a mítosz nem csak a helytől emelkedik el, hanem igyekszik kiragadni magát az időből is. A műalkotásoknak ennek megfelelően nagyon erős volt az atemporális karakterük, kevés konkrét időhöz köthető referenciát hordoztak magukon.

A kiállítás azt a kérdést is kutatta, hogy milyen új hibrideket képez napjaink művészete organikusnak ható formák és nem organikus anyagok ötvözetéből. A természetben és

FENYVESI ÁRON (Újvidék, 1983) művészeti író, kurátor. Az ELTE BTK művészettörténet-esztétika szakán végzett. 2011–2018 között a Trafó Galériát igazgatta, 2018 októbere óta az acb Galéria főkurátora. 2009–2018 között az Esterházy Művészeti Díj zsűritagja, 2013–2014-ben a szlovák Oskar Capan Díj zsűrielnöke. Magyar művészeti folyóiratok mellett több írását is publikálta az ArtReview.

átalakuló társadalmunkban is egyre karakteresebben rajzolódnak ki a hibridizáció és az adaptáció új formái. A kiállítás egyúttal a kortárs művészeti műfajok mutációit is vizsgálta. A mutáció és a hibridizáció azonban nemcsak materiális formában érdekes ebben a kontextusban, hanem nagyon sok poétikai vetületével is találkozhattak a látogatók.

A Csíkszeredában született Kiss Adrian (1990) művei archaikus tárgyak és formák indusztriális és futurisztikus átíratát adták. A londoni Central

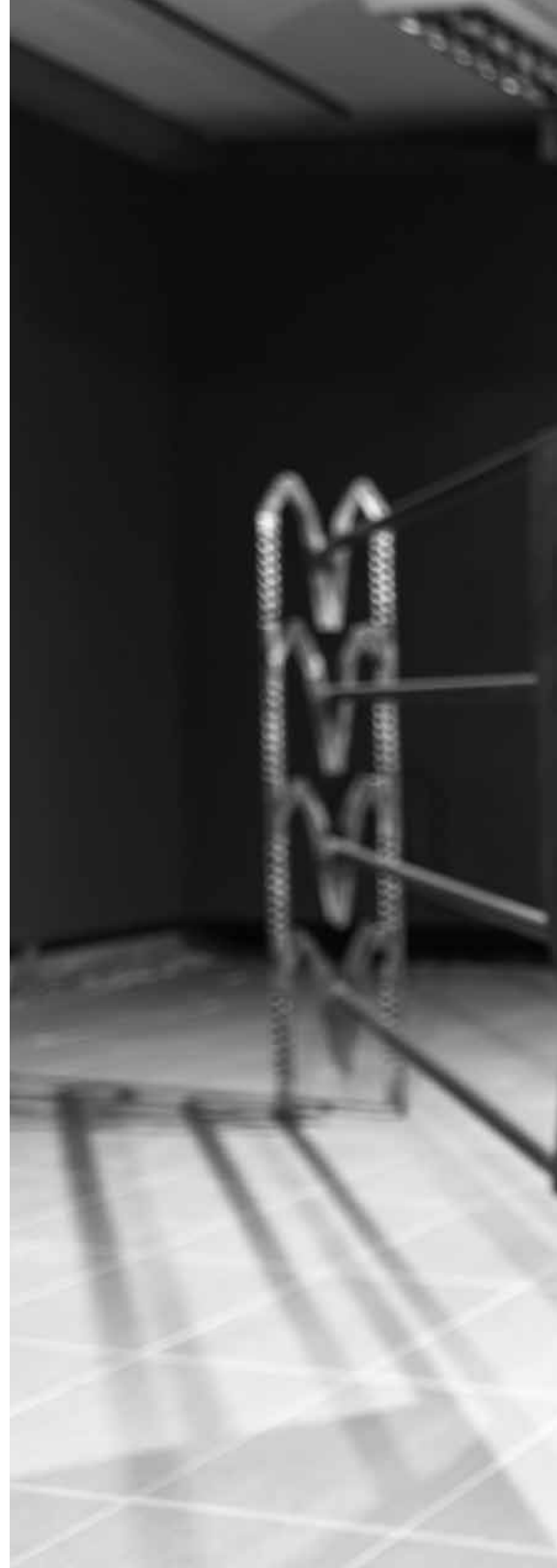
* Sepsiszentgyörgyi Magma Kortárs Művészeti Kiállítótér, 2019. június 28. – augusztus 16. Kurátor: Fenyvesi Áron.

Fenyvesi Áron a kiállítás megnyitóján

Saint Martins College of Art and Design diplomázó Kiss műveinek egyik sajátossága, hogy első ránézésre nehéz eldönteni róluk: Egy archaikus civilizáció alkotta őket, vagy éppen a jövőből csöppentek a kiállítótérbe? A Magmában bemutatott műveinek inspirációs forrása gyerekkorának népi tárgykultúrája. Kiss a műveiben univerzális formákkal operál, ezeket anyagválasztásával és áramvonalasított, non-figuratív mintáival kiragadja eredeti referenciális keretükből. Installációi dominánsan nagymértékben érzéki tárgyak, erős szobrászati karakterrel. A művész anyagválasztása során előszeretettel kever szerves és szervetlen anyagokat. Kíszt az angol Phaidon kiadó a világ száz vezető textilművésze közé választotta 2019-ben a *Vitamin T* című könyvében. Kissnek eddigi pályája során önálló kiállításai voltak a prágai Center for Contemporary Art Futurában, a budapesti Trafó Galériában, Art+Textben és Horizont Galériában. Csoportos kiállításon Magyarországon legutóbb a Deák Erika Galériában, a Société Budapestben és a Ludwig Múzeumban vett részt műveivel, intenzív nemzetközi jelenlétet biztosítottak számára az utóbbi években a rigai Kim?, a krakkói Bunkier Sztuki, a brüsszeli BOZAR és a grazi Künstlerhaus kiállításai. Tavaly a New York-i Art in General ösztöndíjával tartózkodott az Egyesült Államokban.

Ulbert Ádám (1984) *Thalassa* című sorozatának a mélytengeri számunkra szinte ismeretlen élővilága az egyik inspirációforrása. Ulbert művei Ferenczi Sándor 1924-es *Thalassa* (őstenger) elméletére is hivatkoznak, amellyel a pszichoanalitikus az emberek őseredeti biológiai állapotba való visszavágyódását magyarázta. A mitológia, a prehistorikus geológia és biológia tudatalatti hatását feldolgozó műveken feltűnik egy különös élőlény is, a Lámpáscsápú csikóhal, amelynek hím és nőstény egyedei a szaporodásuk során egyetlen működő testté olvadnak össze. Ulbert Ádám az amszterdami Rijksakademie programjának a résztvevője volt 2017-ig, mesterképzését az amszterdami Sandberg Instituutban végezte. A Mondrian Alap 2018-tól a holland állam egyik legnagyobb presztízsű művészeti ösztöndíjával tüntette ki. Önálló kiállítása legutóbb a prágai Karlin Studios Futurában volt. Csoportos kiállításokon részt vett a budapesti Trafó Galériában, a grazi Künstlerhausban, a Société Budapestben, a berlini Klemm's Galleryben, a Deák Erika Galériában és a zágrábi Kortárs Művészeti Múzeumban.

*Kiss Adrian: Kerítés, 2015,
fémszerkezet, bőr*

Keresztes Zsófia (1985) az utóbbi évek egyik legmarkánsabb, legmeghatározóbb fiatal magyar képzőművésze. A kiállításon szereplő új mozaikfelületű szobrai formátlan testeket, szürreális biológiai formákat idéznek fel. A művek egyik alapvető önellentmondása, aminek dinamikáját is köszönhetik, hogy organikusnak ható alakzataik konfrontálódnak kemény szobrászati héjúkkal. Bár Keresztes alkotásai kelthetik akár abszurd emlékművek hatását is, a látogatók többsége számára biztosan sérülékenynek, érzékenynek fognak hatni ezek a művek. A művész rituális maszkokból, androgün testekből inspirálódott létrehozásukkor. Az alkotás kapcsán felmerülő további kulcsszavak még: mitológia, kannibalizmus és a digitális-szintetikus-organikus háromszög. Keresztes Zsófia nemzetközi jelenléte nagyon felélénkült az elmúlt időszakban, ezt jelzi, hogy a közelmúltban kiállított már a bécsi Gianni Manhattanben, a prágai Városi Galériában, a krakkói Bunkier Sztukiban, a brüsszeli BOZARban, a rigai kim?-ben, a prágai Karlin Studios Futurában, a

budapesti Ludwig Múzeumban, a grazi Künstlerhausban. 2017-ben elnyerte az Esterházy Művészeti Díjat.

Komoróczy Tamás (1963), a kiállítás rangidős művésze, az 1980-as évek vége óta fontos helyet foglal el a magyar kortárs képzőművészetben, akkor még az Újlak csoport egyik alapító tagjaként, majd a magyar médiaművészet egyik meghatározó alakjaként. Komoróczy művészeti gyakorlata fiatal művészeket megszégyenítő módon teljesen megújult az elmúlt évtizedben. A kiállításon Komoróczy Sartre egzisztencialista írásaiból inspirálódó legújabb

Ulbert Ádám: *Thalassa II. / Ikrek, hal (részlet)*,
2016–2017, olaj, vászon

Keresztes Zsófia: Az önző szövetségés, 2018, styrofoam, üvegmozaik, habarcs, ragasztó, rézcső; a falon Kiss Adrian: Dunya 1., 2017, akril, steppelt vászon

videóművei láthatók, amelyek „a semmi dialektikájának a dzsungelébe vezetnek be minket” Seregi Tamás szavaival. Komoróczy művei rendszertelen rendszerek; vizuális ritmusok és a művész által kialakított érzékeny, hártyafinomságú halmazkompozíciók tartják össze őket. Komoróczy kiállított már minden számottevő magyar kiállítóhelyen, 2002-ben részt vett a Sao Pauló-i Biennálén, 2001-ben az ő alkotásai képviselték Magyarországot a Velencei Biennálén. Legutóbbi nemzetközi szereplései közé tartoznak a grazi Künstlerhausban, a Varsói Nemzeti Múzeumban, valamint a berlini Künstlerhaus Bethanienben rendezett kiállításai. Tavalyelőtt a sepsiszentgyörgyi Magma látogatói is találkozhattak már műveivel a c3 videógyűjteményt bemutató kiállításon.

40

Keresztes Zsófia: Ízletes szelfi, 2018, styrofoam, üvegmozaik, ragasztó, habarcs, műbőr, gyapjú

Adzsungeláram
Zanalai Szerzami
nesofthe Jungle
Lini leaerofing
miegale junglei

2019.06.29-08.16.

Zsófia KERESZTES, Adrian KISS,
Tamás KOMORÓCZKY, Ádám ULBERT
kurátor / curator: Áron FENYVESI

*Komoróczy Tamás: Megjelenés, 2017,
full HD, 10:30*

*Komoróczy Tamás: Oszd meg és lépj ki, 2018,
full HD, 07:*

Részletkép a kiállítás megnyitójáról

*Ulbert Ádám: Thalassa II. /
Vulkán (részlet), 2016–2017,
olaj, vászon*

